

Životné jubileum PhDr. Ivana Chebena, CSc.

V tomto roku oslávil svoje významné životné jubileum popredný slovenský archeológ PhDr. Ivan Cheben, CSc. Jubilant patrí k početne silnej generácii archeológov, ktorá začala v Archeologickom ústave SAV pracovať v roku 1978. V histórii pracoviska išlo o prvé „hromadné“ prijímanie absolventov, ktoré sa uskutočnilo najmä v súvislosti s výstavbou vodného diela Gabčíkovo – Nagymaros. Z väčšiny členov tejto skupiny sa postupne vyprofilovali kvalitní bádatelia, ktorí dnes tvoria silnú generáciu šesťdesiatnikov.

Jubilant sa narodil v roku 1952 v Banskej Bystrici. Strednú školu absolvoval vo svojom rodisku v rokoch 1968–1971. Od roku 1971 do 1975 pracoval v pozícii technika v Mestskom múzeu v Bratislave na archeologickom výskume Devína. V roku 1973 bol prijatý na vysokoškolské štúdium archeológie na Katedre archeológie a všeobecných dejín na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave do dovtedy najpočetnejšieho ročníka. Štúdium úspešne ukončil v roku 1978 a následne bol prijatý na miesto odborného pracovníka do Archeologického ústavu SAV. V roku 1983 obhájil titul PhDr. a v roku 1997 úspešne ukončil kandidátsku dizertáciu s témou „Kultúrne vyznievanie železovskej

skupiny a počiatok vývoja lengyelskej kultúry“, ktorá bola monograficky publikovaná v zahraničí (vydavateľstvo Dr. Rudolf Habelt GmbH, Bonn, UPA 68, 2000, ISBN 3-7749-2869-X). Patril k úzke- mu tímu mladých pracovníkov, ktorí po roku 1991 iniciovali aktívnu realizáciu záchranných archeologických výskumov na rôznorodých stavbách na celom území Slovenska.

V rokoch 1993–1994 absolvoval študijný pobyt v rámci Alexander von Humboldt Stiftung na Johann-Wolfgang Goethe-Universität vo Frankfurt nad Mohanom u prof. Dr. J. Lünninga a v rokoch 1999–2000, 2004–2005 a 2011 na Karls-Ruprecht-Universität v Heidelbergu u prof. Dr. J. Marana. Tu získal aj mnohé vedecké i priateľské kontakty, ktoré v prospech našej archeológie rozvíja podnes.

V rokoch 1996–2008 pôsobil vo funkcii zástupcu vedúceho vedeckého oddelenia, v rokoch 2005–2016 predsedal Edičnej rade Archeologického ústavu SAV. V období 2008–2016 bol vedúcim Oddelenia terénneho výskumu a zároveň prvým zástupcom riaditeľa ústavu. V týchto pozíciách venoval obrovské množstvo svojej energie vedecko-organizačnej činnosti a aktívne ovplyvňoval edičnú politiku, a tiež získavanie i realizáciu

záchranných archeologických výskumov. Napriek časovej náročnosti týchto činností výborne zvládol aj vlastnú tvorivú vedeckovýskumnú prácu, ako je analýza a spracovanie nálezových fondov, publikovanie, prieskumná činnosť, vedenie projektov VEGA.

Od roku 2016 sa naplno skoncentroval na plnenie projektov VEGA (Civilizačný vývoj a štruktúra osídlenia v období kultúry lineárnej na dolnom Požitaví), APVV (Dynamika využívania surovinných zdrojov v paleolite a neolite na západnom Slovensku) a medzinárodného vedeckovýskumného projektu v rámci DFG s Christian-Albrechts Universität v Kielu, zameraného na výskum mladoneolitického osídlenia vo Vrábľoch a na Požitaví.

V jeho odbornom zameraní je zreteľná dominancia záujmu o výskum vývoja spoločenstiev kultúry lineárnej a železovskej skupiny. Postupne, najmä v posledných rokoch, sa do popredia jeho záujmu dostali aj témy súvisiace s výskumom pravekých ťažobných areálov a so spracovaním neolitickej a eneolitickej kamennej industrie.

Už od študentských čias bol spätý s terénnym výskumom a prieskumom. To sa napokon prejavilo aj v jeho funkčných zaradeniach. Tento záujem sa naplno ukázal už po nástupe do pracovného pomeru. K prvým väčším výskumom patrili vykopávky v lokalite Biňa, prioritne zamerané na eneolitické a včasnostredoveké osídlenie. K jeho najvýraznejším výskumom patria aktivity na náleziskách Bajč – osada železovskej skupiny (1987–1992), súbor výskumov na stavbe Preložka ropovodu Žitný ostrov (1992–1994), z ktorých je potrebné uviesť nájdené unikátne časti výzbroje v Cíferi, časť Pác a germánske žiarové pohrebisko z doby rímskej zachytené na Slovensku po dlhých rokoch. Taktiež Pata, sídlisko a kompletne preskúmané pohrebisko únětickej kultúry zo staršej doby bronzovej (1997–1999), ale aj Skalica – po prvýkrát na Slovensku odkryté nálezy typickej keramiky kultúry zvoncovitých pohárov. Nemožno vynechať ani Čierne Kľačany – výskum na rozsiahlom nálezisku z obdobia lineárnej kultúry i železovskej skupiny (preskúmaný jeden dom s kolovou konštrukciou) a významné je tiež odkrytie dvoch domov ludanickej skupiny i s výskytom medenej rudy.

K doslova prelomovým výskumom možno zaradiť systematický prieskum zdrojov radiolaritu vo Vršatskom Podhradí, realizovaný spolu s M. Chebenom. Po prvýkrát sa tu na našom území cielene preskúmalo praveké banské dielo na ťažbu radiolaritu (2008 a 2010). K unikátnym patrí výskum polykultúrnej lokality v Trenčíne. Ide o najväčšie pohrebisko lužickej kultúry na Slovensku a jedno z najväčších žiarových pohrebísk doby bronzovej v strednej Európe, ale našiel sa tu aj hrob z obdobia

šnúrovej kultúry, včasnostredoveké sídlisko a zaniknutá stredoveká dedina (2002–2004, 2007–2008). Od roku 2012 sa spolu s Michalom Chebenom zameriava na výskumy na hornom Požitaví.

Aktuálne venuje veľkú časť svojich aktivít spoločnému výskumnému projektu s už spomenutou univerzitou v Kielu (CRC 1266 – Scales of Transformation: Human-environmental Interaction in Prehistoric and Archaic Societies; C2 The dynamics of settlement concentration processes and land-use in early farming communities in the north-west Carpathian Basin). Ide o výskum rozsiahleho sídliskového areálu lineárnej kultúry a železovskej skupiny južne od Vrábeľ, zameraný aj na využívanie rôznorodých prírodovedných analýz osvetľujúcich život neolitického človeka a environmentálne témy. Okrem iného tu ide aj o jedno z mála opevnených sídlisk mladšej doby kamennej v strednej Európe.

Viacere z vyššie uvedených výskumov patrili k liahni a inkubátoru mladej generácie archeológov, z ktorej vyrástli kvalitní odborníci. Ako školiteľ doteraz úspešne vyškoliť troch doktorandov, dnes aktívne publikujúcich bádateľov – Rastislav Hreha, Jozef Ďuriš a Róbert Malček.

Početne nadpriemerná publikačná činnosť jubilanta je uvedená v prílohe tohto príspevku. Vzhľadom na jeho rozsiahlu terénnu výskumnú činnosť sa mnohé jeho štúdie dotýkajú nielen mladšej doby kamennej, ale aj iných období od paleolitu, cez dobu bronzovú, haľštatskú, laténsku a rímsku, až po včasný a vrcholný stredovek. Z najvýznamnejších vedeckých výsledkov treba upozorniť na vyhodnotenie kultúrneho vývoja železovskej skupiny a počiatkov vzniku lengyelskej kultúry na základe hmotnej kultúry z osady v Bajči; výskum získavania a ťažby, distribúcie a výroby artefaktov zo silicitových surovín; zásah cudzích kultúrnych etníc na juhozápadnom Slovensku v závere eneolitu na základe nových výskumov v Skalici (kultúra zvoncovitých pohárov) a v Trenčíne (hrob z obdobia šnúrovej kultúry); odkrytie pohrebiska a časti sídliska únětickej kultúry v Pate a jeho postavenia v rámci kultúrneho vývoja juhozápadného Slovenska; niekoľkoročný výskum najväčšieho žiarového pohrebiska lužickej kultúry na Slovensku v Trenčíne; doloženie dokladov spracovávaní medenej rudy na sídlisku zo strednej doby kamennej v Čiernych Kľačanoch.

V súvislosti s jeho jubileom je potrebné uviesť aj aktivity v stavovských domácich i medzinárodných organizáciách. V rokoch 2004–2007 bol predsedom Slovenskej archeologickej spoločnosti, ktorú v tom čase pozdvihol na aktívneho činiteľa v slovenskom archeologickom živote. Nielenže sa zjazdy SAS začali konať na rôznych miestach Slovenska (Smoleni-

ce, Kováčová, Trebišov), ale SAS začala vplývať aj na prípravu zákonných noriem, vyhlášok či usmerení. V rokoch 2002–2008 bol členom Archeologickej rady pri Ministerstve kultúry SR. Od roku 2010 je členom subkomisie Odborno-metodickej komisie Pamiatkového úradu SR pre archeológiu. V roku 2003 sa stal znalcom v odbore archeológia.

Oslávenec je členom Alexander von Humboldt Stiftung v Bonne. Bohatá je jeho účasť v medzinárodných výskumných projektoch. Okrem už spomínaného projektu s univerzitou v Kieli to boli: poľsko-slovenský projekt (Kraków – Nitra 1995–2002) „Osídlenie v povodí riek Poprad a Dunajec v oblasti Spiša a Nowotargaska“; projekt UNESCO (1991–2001) IGCP442 „Suroviny brúsenej industrie a jej cesty v Európe“; inBALANCE (2011); Archaeolandscapes Europe (2014–2015), 2009 Wad Ben Naga (Sudán – člen medzinárodnej expedície archeologického výskumu chrámu z Ptolemejského obdobia). Je členom pracovnej skupiny UISPP – Flint mining in Prehistoric and Protohistoric Times, v ktorej sú zastúpení odborníci so zameraním na výskum pravekých banských diel na získavanie silicítvej suroviny, otázky spojené s jej distribúciou, ako i technologické postupy pri zhotovovaní artefaktov.

Od roku 2009 je členom Edičnej rady SAV. Nadviazal tak na svoje aktívne pôsobenie v redakčných radách vedeckých časopisov a zborníkov: Ve službách archeologie, Brno (2007–2008), Interdisciplinaria archaeologica, Olomouc (2010–2015), Slovenská

archeológia, Nitra (od roku 2008), Študijné zvesti AÚ SAV, Nitra (od roku 2005), AVANS – Archeologické výskumy a nálezy na Slovensku (hlavný redaktor od roku 1996). Mal rozhodujúci podiel na vzniku série zborníkov Otázky neolitu a eneolitu našich krajín, kde bol v rokoch 2002, 2005, 2008, 2013 a 2017 aj zodpovedným redaktorom.

Výrazný je aj jeho podiel na organizácii domácich i medzinárodných vedeckých konferencií Otázky neolitu a eneolitu našich krajín (1992, 1995, 2001, 2004, 2007, 2010, 2013, 2016), Prírodovedné metódy v službách archeológie (2004, 2006, 2008). Je nositeľom bronzovej plakety Archeologického ústavu SAV.

Súčastou jeho činnosti sú aj popularizačné aktivity. K najzaujímavejším patria výstavy: Archeologické múzeum SNM – spoluautor trvalej expozície Pravek Slovenska, Trenčín – trvalá výstava ukážky hrobov z lužického pohrebiska v priestoroch OC Laugaricio, Ponitrianske múzeum v Nitre – spoluautor výstavy o výsledkoch výskumov v Pate.

Pri tomto životnom jubileu chcem v mene svojom i v mene pracoviska a kolegov jubilantovi úprimne poďakovať za jeho obetavú prácu v prospech celej slovenskej archeológie. Spolu s ďalšími priateľmi a kolegami sa pridávame k celému radu gratulantov a prajeme veľa ďalších rokov zdravia, rodinnej pohody, neutíchajúcej zberateľskej vášne a mnoho archeologických objavov a publikácií.

Takže, milý Ivan, *ad multos annos!*

Matej Ruttkay

BIBLIOGRAFIA

1980

1. Záchranný výskum v Bíni. AVANS 1979, 1980, 94.

1981

2. Osady roľníkov z mladšej doby kamennej v Bíni. PaS 19, 1981, 44–47.
3. Druhá sezóna výskumu v Bíni. AVANS 1980, 1981, 88–90.
4. Prieskum dolného Pohronia. AVANS 1980, 1981, 90–92.
5. Cmentarzyska kultury łużyckiej na Orawie. Acta Arch. Carpathica 31, 1981, 5–39.

1982

6. Archeologické výskumy a nálezy na Slovensku v roku 1979. Arch. Rozhledy 34, 1982, 576, 577.
7. Záchranný výskum v Patinciach. AVANS 1981, 1982, 93, 94.
8. Záchranný výskum v Sikeničke. AVANS 1981, 1982, 95, 96.

1983

9. Pokračovanie výskumu v Patinciach. AVANS 1982, 1983, 95, 96.

1984

10. Sídliisko badenskej kultúry v Bíni. Slov. Arch. 32, 1984, 147–177.
11. Sídliisko železovskej skupiny v Patinciach. AVANS 1983, 1984, 88, 89.

1985

12. Pokračovanie výskumu v Patinciach. AVANS 1984, 1985, 98, 99.

1986

13. Zur Problematik der Lengyel-Spaltindustrie aus der Siedlung in Bučany. In: Internationales Symposium über die Lengyel-Kultur. Nitra – Wien 1986, 37–43.
14. Auswertung von Spaltindustrie aus der äneolithischen Siedlung der Fundstelle in Krásna Ves. In: L. Veliačik/ V. Budinský-Krička (Red.): Krásna Ves. Gräberfeld der Lausitzer Kultur. Nitra 1986, 147–152.
15. Sídliškové nálezy z Trávnice. AVANS 1985, 1986, 101, 102.
16. Tretia výskumná etapa v Patinciach. AVANS 1985, 1986, 102, 103.

1987

17. Výsledky záchranného výskumu v Patinciach. Štud. Zvesti AÚ SAV 23, 1987, 307–329.
18. Osada najstarších roľníkov v Patinciach. Krásy Slov. 12, 1987, 10–13.
19. Výskum neolitického sídliska v Patinciach. AVANS 1986, 1987, 51, 52.

1988

20. Bisherige Erkenntnisse im Studium der Spaltindustrie der Kulturen mit Linearkeramik in der Slowakei. In: Chipped stone industries of the Early Farming Cultures in Europe. Arch. Interregionalis. Warszawa – Kraków 1988, 169–174.
21. Obydľia najstarších roľníkov na území Slovenska. PaS 11, 1988, 56–59.
22. Ukončenie výskumu v Patinciach. AVANS 1987, 1988, 54, 55.

1990

23. Neolitické osídlenie Patiniec. Osvetová Práca 13, 1990, 35, 36.
24. Skúsenosti s pokusom o prezentáciu neolitického príbytku z Patiniec. Štud. Zvesti AÚ SAV 26, 1990, 427–429.
25. Archeologické doklady osídlenia Patiniec. Balneol. Sprav. 28, 1990, 59–74.

1991

26. Celoštátne pracovné zasadnutie v Bylanoch. Inf. SAS 2/2, 1991, 2.

1992

27. Sídlisko lengyelskej kultúry v Bajči. AVANS 1991, 1992, 63, 64.

1993

28. Spaltindustrie auf Kreisanlagen der Lengyel-Kultur in der SW-Slowakei. In: Actes du XXIIe Congrès Internationale des Sciences Préhistoriques et Protohistoriques 2. Bratislava 1993, 442–446.

1996

29. 15. (4. medzinárodné) pracovné stretnutie bádateľov neolitu a eneolitu. Inf. SAS 7/2. 1996, 8.

1997

30. Neolitické a mladorímske nálezy z Branova. AVANS 1995, 1997, 88, 89.
31. Otázky neolitu a eneolitu. Inf. SAS 8/2, 1997, 12.

1998

32. Nálezy kultúry Kosihy-Čaka z juhozápadného Slovenska. In: Otázky neolitu a eneolitu našich zemí. Turnov – Hradec Králové 1998, 149–154.
33. Kulturelle Entwicklung im den letzten Phasen der Želiezovce-Gruppe. In: Actes du XIIIe Congrès UISPP. Forlì 1998, 197–201.
34. Hradisko lužickej a púchovskej kultúry v Hornom Srní. AVANS 1996, 1998, 79–81.

1999

35. Záchranný výskum v Pate. AVANS 1997, 1999, 65, 66.
36. Starobronzové sídlisko a pohrebisko v Pate. AVANS 1997, 1999, 66, 67.
37. Keramika šareckého typu z Bajču. Sborník Prací Fil. Fak. Brno M 4, 1999, 41–46.
38. VIII. International Flint Symposium Bochum 1999. Slov. Arch. 47, 1999, 157, 158.

2000

39. Bajč – eine Siedlung der Želiezovce-Gruppe. Universitätsforsch. Prähist. Arch. 68. Bonn 2000.
40. Kostrový hrob s medenými ozdobami z Patiniec. In: In Memoriam Jan Rulf. Pam. Arch. Suppl. 13. Praha 2000, 110–117.

41. Polished industry from Bajč. In: Š. Méres/K. Dubíková (Ed.): Abstracts. 3rd Workshop of the IGCP/UNESCO Project No. 442. Eggenburg 2000, 14.
 42. VIII. International Flint Symposium Bochum 1999. Inf. SAS 11/1, 2000, 4, 5.
 43. Doc. PhDr. J. Pavúk, DrSc. Slov. Arch. 48, 2000, 364.

2001

44. Keramické nálezy kultúry lineárnej až protolengyelského horizontu z Bíne. In: M. Metlička (Ed.): Otázky neolitu a eneolitu našich zemí 2000. Plzeň 2001, 123–136.
 45. 3rd Workshop of the IGCP/UNESCO Project No. 442. Inf. SAS 12/1, 2001, 10.
 46. 19. pracovné stretnutie „Otázky neolitu a eneolitu našich krajín“. Inf. SAS 12/1, 2001, 10.
 47. 4th Workshop of the IGCP/UNESCO Project No. 442. Inf. SAS 12/2, 2001, 18.
 48. 20. pracovné stretnutie „Otázky neolitu a eneolitu našich krajín“. Inf. SAS 12/2, 2001, 18, 19.

2002

49. 21. pracovné stretnutie Otázky neolitu a eneolitu našich zemí. Inf. SAS 13/2, 2002, 13, 14.
 50. Anthropomorphe und zoomorphe Gefäße aus der Siedlung in Bajč, Südwestslowakei. Preist. Alpina 37, 2002, 161–169.

2003

51. Súčasnosť a perspektíva petrológie z pohľadu archeológie na Slovensku. In: Petrológia a jej aplikácie: súčasnosť a perspektívy. Zborník abstraktov. Bratislava 2003, 27.
 52. Hrobové a sídliskové nálezy z Trenčína. AVANS 2002, 2003, 65–67.
 53. Otázky neolitu a eneolitu našich zemí. Inf. SAS 14/2, 2003, 14, 15.

2004

54. Keramika pražského typu zo sídliska v Trenčíne. In: G. Fusek (Zost.): Zborník na počesť Dariny Bialekovej. Nitra 2004, 141, 142.
 55. Výskum žiarového pohrebiska lužickej kultúry v Trenčíne. AVANS 2003, 2004, 80–82.
 56. Úvod. In: M. Jasečková (Zost.): Bibliografia slovenskej archeológie za roky 1995 a 1996. Nitra 2004, 5.
 57. Súčasnosť a perspektíva petrológie na Slovensku z pohľadu archeológie. Mineralia Slovaca 36/2, 2004, 14, 15.
 58. Funde der Gruppe Bajč-Retz aus der Siedlung in Bíňa. In: B. Hänsel/E. Studeníková (Hrsg.): Zwischen Karpaten und Ägais. Neolithikum und ältere Bronzezeit. Gedenkschrift für Viera Němejcová-Pavúková. Rahden/Westf. 2004, 239–250.

2005

59. Osídlenie Nitry v mladšej dobe kamennej. In: M. Ruttikay (Ed.): Dávne dejiny Nitry a okolia vo svetle najnovších archeologických nálezov. Nitra 2005, 21–32.
 60. 23. medzinárodná konferencia Neolit a eneolit našich krajín. Skalica 2004. Inf. SAS 16/1, 2005, 5, 6.
 61. Výskumná dokumentácia a správa z archeologického výskumu po novom. Inf. SAS 16/1, 2005, 12–14.
 62. Kostrové hroby kultúry šnúrovej z Trenčína. In: I. Cheben/I. Kuzma (Ed.): Otázky neolitu a eneolitu našich krajín 2004. Nitra 2005, 151–160.
 63. Úvod. In: M. Jasečková (Zost.): Bibliografia slovenskej archeológie za roky 1997 a 1998. Nitra 2005, 7.
 64. Skelettgräber der Schnurkultur aus Trenčín (Slowakei). Acta Arch. Carpathica 40, 2005, 27–37.
 65. PhDr. Juraj Bárta, CSc. (1923–2005). Inf. SAS 16/2, 2005, 23, 24.
 66. Montánna archeológia na Slovensku. Inf. SAS 16/2, 2005, 8, 9.

2006

67. Tretia etapa výskumu žiarového pohrebiska lužickej kultúry v Trenčíne. AVANS 2004, 2006, 102–104.
 68. „Aktuální otázky archeologie v regionu severně středního Dunaje“. Inf. SAS 17/1, 2, 2006, 17.

2007

69. Prezentácia archeologických pamiatok na Slovensku. In: Archeologické pamiatky slovensko-poľského pohraničia v cestovnom ruchu. Hanušovce nad Topľou 2007, 11–18.

2008

70. Laugaricio. Prepojenie histórie a súčasnosti. Revue Trenčín 2, 2008, 52–57.

2009

71. Pokračovanie výskumu žiarového pohrebiska lužickej kultúry v Trenčíne. AVANS 2007, 2009, 91–95.

2010

72. Hlinená plastika tehotnej ženy zo sídliskového objektu lengyelskej kultúry. Neolitická matka z Pustého Chotára. Správy SAV 46/5, 2010, 4.

2011

73. Ukončenie výskumu žiarového pohrebiska lužickej kultúry v Trenčíne. AVANS 2008, 2011, 112, 113.
 74. Neolithische und mittelalterliche Siedlung in Patince. In: G. Kovács/G. Kulcsár (Ed.): Ten thousand Years along the middle Danube. *Varia Arch. Hungarica* 26. Budapest 2011, 91–97.
 75. Multikulturelle Siedlung in Patince. In: G. Kovács/G. Kulcsár (Ed.): Ten thousand Years along the middle Danube. *Varia Arch. Hungarica* 26. Budapest 2011, 99–105.

2012

76. Siedlung und Gräberfeld der Aunjetitzer Kultur in Pata. In: R. Kujovský/V. Mitáš (Ed.): Václav Furmánek a doba bronzová. Zborník k 70. narodeninám. Nitra 2012, 119–127.

2013

77. Hlavné metódy nedeštruktívneho prieskumu a terénneho výskumu. In: J. Bujna/V. Furmánek/E. Wiedermann (Zost.): Staré Slovensko 1. Archeológia ako historická veda. Nitra 2013, 135–138.
 78. Archeologický prieskum. In: J. Bujna/V. Furmánek/E. Wiedermann (Zost.): Staré Slovensko 1. Archeológia ako historická veda. Nitra 2013, 138–140.
 79. Právne a morálne aspekty archeologickej práce. In: J. Bujna/V. Furmánek/E. Wiedermann (Zost.): Staré Slovensko 1. Archeológia ako historická veda. Nitra 2013, 199–204.
 80. PhDr. Július Béreš, CSc. (* 13. 10. 1939–† 19. 04. 2013). *Vsl. Pravek* 10, 2013, 333, 334.
 81. PhDr. Július Béreš, CSc. (13. 10. 1939–19. 04. 2013). *Inf. SAS* 24/1, 2013, 2.

2016

82. Prežije alebo neprežije? *Inf. SAS* 27/1, 2016, 21, 22.

2017

83. Die West-Slowakei in der Epoche der Glockenbecher-Kultur und der Kosihy-Čaka-Kultur. In: Think Global, Act Local! The Transformation of Spatial Interaction and Material Culture in Beaker Contexts of the 3rd Millennium BC in Europe. Information and Abstracts. Kiel 2017, 14, 15.

V spoluautorstve

84. L. Bánesz/J. Bárta/M. Benža/M. Bóna/B. Brezováková/J. Bujna/V. Čičaj/J. Činčura/V. Dangl/D. Dvořáková/Z. Francová/E. Frimmová/V. Furmánek/R. Holec/J. Hromada/I. Cheben/M. Kamenický/M. Kohútová/T. Kolník/J. Komorovský/V. Kopčan/E. Kowalská/E. Križanová/E. Kurincová/T. Lengyelová/J. Lukačka/P. Macho/I. Mrva/G. Nevizánsky/J. Pavúk/B. Petrik/K. Pieta/M. Podrimavský/J. Rajtár/P. Romsauer/A. Sedliaková/V. Segeš/J. Sopko/J. Steinhübel/S. Šiška/D. Škvarna/E. Tkáčiková/V. Turčan/Z. Vášáryová/L. Veliačik/J. Vladár/J. Vozár/J. Zajonc/M. Zuberová/J. Žudel: *Kronika Slovenska* 1. Od najstarších čias do konca 19. storočia. Bratislava 1998.
 85. M. Bartík/M. Bielich/E. Blažová/I. Kuzma/K. Daňová/M. Gabulová/I. Cheben/M. Cheben/P. Gábor/B. Kovár/R. Ölvecky: Prospecting methods implemented within the ArcLand project in the years 2010–2014 – Slovakia. In: A. G. Posluschny (Ed.): Sensing the Past. Contributions from the ArcLand Conference on Remote Sensing for Archaeology. Bonn 2015, 92, 93.
 86. M. Bielich/I. Cheben/V. Mitáš/M. Ruttkay: Záchranný výskum v Kalnej nad Hronom. AVANS 2001, 2002, 36, 37.
 87. G. Březinová/I. Cheben/L. Illášová: Sídliiskové nálezy lengyelskej kultúry v Bánovciach nad Bebravou. *Štud. Zvesti AÚ SAV* 30, 1994, 11–48.
 88. J. Bujna/I. Cheben/M. Rejholecová: Laténske a belobrdské pohrebisko v Dubníku. AVANS 1981, 1982, 57–59.
 89. D. Čaplovič/I. Cheben/M. Ruttkay: Rozsiahly záchranný výskum pravekého a stredovekého osídlenia v Bajči. AVANS 1987, 1988, 39–41.
 90. D. Čaplovič/I. Cheben/M. Ruttkay: Pokračovanie výskumu v Bajči. AVANS 1988, 1990, 47–50.
 91. S. Dreibrodt/M. Furholt/R. Hofmann/M. Hinz/I. Cheben: P-ed-XRF-geochemical signatures of a 7300 year old Linear band Pottery house ditch fill at Vrable-Velké Lehemby, Slovakia – House inhabitation and post-depositional processes. *Quaternary Internat.* 30, 2017, 1–13.
 92. Z. Farkaš/I. Cheben/I. Kuzma: Nové nálezy z Budmeríc. *Arch. Rozhledy* 32, 1980, 491–500, 601, 602.
 93. M. Furholt/J. Batora/I. Cheben/H. Kroll/K. Rassmann/P. Tóth: Vrable-Velké Lehemby: eine Siedlungsgruppe der Linearkeramik in der Südwestslowakei Vorbericht über die Untersuchungen der Jahre 2010 und 2012 und. *Slov. Arch.* 62, 2014, 227–266.
 94. L. Gačková/I. Cheben: Sídliiskové nálezy z Michaloviec. AVANS 2003, 2004, 59, 60.
 95. D. Hovorka/I. Cheben: Raw materials of the Neolithic polished stone artefacts from the site Bajč (SW Slovakia). *Mineralia Slovaca* 29/3, 1997, 210–217.
 96. D. Hovorka/I. Cheben: 31. medzinárodné sympóziu „Archaeometry 98“. *Arch. Rozhledy* 50, 1998, 689, 690.
 97. D. Hovorka/I. Cheben/L. Husák: Raw materials of Neolithic/Aeneolithic stone implements from sites distributed around town Senica (Western Slovakia). *Arch. Rozhledy* 52, 2000, 465–482.
 98. D. Hovorka/Š. Méres/I. Cheben: Site Bajč (Slovakia) – bonanza of the Neolithic polished stone artefacts. In: Š. Méres/K. Dubíková (Ed.): Book of abstracts – 4th Workshop of the IGCP/UNESCO Project No. 442. Udine – Genova 2001, 40–44.

99. L. Husák/I. Cheben: K problematike petrografickej identifikácie neolitickej kamennej industrie. In: *Archeológia – Geofyzika – Archeometria*. Nitra 1987, 229–234.
100. I. Cheben/M. Bielich: Eneolitické sídliskové nálezy z Levíc. *AVANS* 2006, 2008, 76, 77.
101. I. Cheben/M. Bielich: Stredoveké nálezy z Beckova. *AVANS* 2004, 2006, 105, 106.
102. I. Cheben/M. Bielich: Výskum v priestore bratislavskej vodnej priekopy. *AVANS* 2006, 2008, 77–79.
103. I. Cheben/M. Bielich/M. Čurný: Záchraný archeologický výskum na Hodžovom námestí v Bratislave. *Štud. Zvesti AÚ SAV* 40, 2006, 155–175.
104. I. Cheben/V. Drahošová: Nálezy kultúry zvoncovitých pohárov zo Skalice. In: M. Lutovský (Ed.): *Otázky neolitu a eneolitu* 2003. Praha 2004, 355–375.
105. I. Cheben/V. Drahošová: Sídliskové a hrobové nálezy kultúry zvoncovitých pohárov zo Skalice. *AVANS* 2003, 2004, 82–86.
106. I. Cheben/M. Fabiš: Laténsky kostrový hrob z Kostolného Seku. *AVANS* 1994, 1996, 98.
107. I. Cheben/G. Fusek: Neolitické a eneolitické sídlisko v Bielovciach. *Arch. Střední Čechy* 15/1, 2011, 51–66.
108. I. Cheben/E. Hajnalová: Neolithische und äneolithische Öfen in der Slowakei aus der Sicht des Archäologen und Archäobotanikers. *Arch. Austriaca* 81, 1997, 41–52.
109. I. Cheben/E. Hajnalová/T. Čejka: Waldvegetation des Unterlaufes der Žitava im Neolithikum. In: *Otázky neolitu a eneolitu našich zemí*. *Pravěk. Suppl.* 8. Brno 2001, 40–52.
110. I. Cheben/D. Hovorka: 31st International Symposium on Archaeometry. *Slov. Arch.* 44, 1998, 126, 127.
111. I. Cheben/L. Husák/D. Hovorka: Spalt- und geschliffene Industrie aus der Záhorie-Niederung. *Slov. Arch.* 47, 1999, 7–40.
112. I. Cheben/M. Cheben: Doklady pravekej ťažby radiolaritu v oblasti Vršatského Podhradia a povodia Vláry. In: J. Labuda (Ed.): *Montážna archeológia na Slovensku*. Banská Štiavnica 2005, 7–14.
113. I. Cheben/M. Cheben: Neolitické a eneolitické sídliskové nálezy z Dvorov nad Žitavou. In: *Otázky neolitu a eneolitu našich krajín 2013*. Kniha abstraktov a program 32. medzinárodnej konferencie bádateľov pre výskum neolitu a eneolitu Čiech, Moravy a Slovenska. Nitra 2013, 19, 20.
114. I. Cheben/M. Cheben: Pre-historic minning of silicites in Slovakia. In: *Abstracts. The 2nd International conference of the UISPP commission on flint minning in pre- and protohistoric times*. Madrid 2009, 8–10.
115. I. Cheben/M. Cheben: Prírodný výskyt rádiolaritov v oblasti Bielych Karpát. In: J. Gancarski (Red.): *Surowce naturalne w Karpatach oraz ich wykorzystanie w pradziejach i wczesnym średniowieczu*. *Materiały z konferencji*, Krosno 25.–26. listopada 2008 r. Krosno 2009, 129–140.
116. I. Cheben/M. Cheben: Research on Radiolarites of the White Carpathian Klippen Belt. *Slov. Arch.* 58, 2010, 13–52.
117. I. Cheben/M. Cheben: Sídliskové objekty kultúry lineárnej a železovskej skupiny z Michala nad Žitavou (Slovensko). *Přehled Výzkumů* 55, 2014, 89–103.
118. I. Cheben/M. Cheben: The Exploration of a Mining Site for Radiolarite in the White Carpathians Area. In: F. Bostyn/F. Giligny (Ed.): *Lithic Raw Material Resources and Procurement in Pre- and Protohistoric Times. Proceedings of the 4th International Conference of the UISPP Commission on Flint Mining in Pre- and Protohistoric Times*. Paris, 10–11 September 2012. Oxford 2014, 87–92.
119. I. Cheben/M. Cheben: Výskum kaštiela v Rišovciach. *AVANS* 2011, 2016, 112, 113.
120. I. Cheben/M. Cheben: Výskum pingy na rádiolarit vo Vršatskom Podhradí. *AVANS* 2008, 2011, 114, 115.
121. I. Cheben/M. Cheben: Zdroje silicitovej suroviny na Slovensku a stav ich poznania. In: *Neolitizace aneb setkání generací*. Praha 2014, 107–122.
122. I. Cheben/M. Cheben: Získavanie rádiolaritov z primárnych zdrojov v okolí Vršatského Podhradia. In: J. Labuda (Ed.): *Argenti Fodina* 2008. Banská Štiavnica 2009, 6–11.
123. I. Cheben/M. Cheben/Z. Hukelová: Polykultúrne sídlisko z Michala nad Žitavou *AVANS* 2011, 2016, 114–116.
124. I. Cheben/M. Cheben/A. Nemergut: Výskum rádiolaritových ťažobných polí a ich zázemia v Sedmerovci. In: O. Žaár/M. Novák (Ed.): *6. Geologicko-Paleontologicko-Archeologická Diskusia 2017*. Pavlov, 18. 5. 2017 (Zborník abstraktov). Pavlov 2017, 13, 14.
125. I. Cheben/M. Cheben/J. Tirpák: Zdroje radiolaritov v oblasti bradlového pásma Bielych Karpát. In: V. Hašek/R. Nekuda/M. Ruttkay (Ed.): *Ve službách archeologie* 7. Brno 2006, 123–127.
126. I. Cheben/M. Cheben/M. Vojteček: Nové neolitické a eneolitické nálezy z Požitavia. In: *Otázky neolitu a eneolitu našich krajín 2010*. Nitra 2013, 83–102.
127. I. Cheben/M. Cheben/M. Vojteček: Výskum pravekého a stredovekého osídlenia v Chyzerovciach – Zlaté Moravce. *AVANS* 2009, 2013, 106.
128. I. Cheben/P. Chebenová: Nové nálezy z Malého Lapáša. *AVANS* 2011, 2016, 113.
129. I. Cheben/P. Chebenová: Záchraný archeologický výskum v Hlohovci. *AVANS* 2010, 2015, 111, 112.
130. I. Cheben/P. Chebenová/M. Cheben: Die Besiedlung aus der Zeit der Urnenfelderkultur in Čierne Kľačany. In: XIV. medzinárodná konferencia „Doba popelnicových polí a doba halštatská“. 4. 10.–7. 10. 2016 Kutná Hora. *Abstrakty*. Praha 2016, 6.
131. I. Cheben/P. Chebenová/M. Cheben: Sídliskové objekty z neskorej doby bronzovej a počiatku doby halštatskej v Čiernych Kľačanoch. *Slov. Arch.* 64, 2016, 65–94.
132. I. Cheben/L. Illášová: Chipped industry made of limnoquarzite from Žiarska kotlina hollow. In: I. Cheben/I. Kuzma (Ed.): *Otázky neolitu a eneolitu našich krajín 2001*. Nitra 2002, 105–112.
133. I. Cheben/L. Illášová: Limnosilicite Outcrops in Central Slovakia. In: G. Körlin/G. Weisberger (Ed.): *Stone Age – Mine Age*. *Der Anschnitt. Beih.* 19. Bochum 2006, 61–66.

134. I. Cheben/L. Illášová: Neolithic and Aeneolithic Artefacts from Limnoquarzit sources in Žiarska kotlina Hollow (Slovakia). In: Abstracts – VIII. International Flint Symposium. Bochum 1999, 18.
135. I. Cheben/L. Illášová: Radiolarite mining pits in Bolešov, Vlára pass. In: Man and Flint – Proceedings of the VIIth International Flint Symposium. Warszawa 1997, 57–61.
136. I. Cheben/L. Illášová: Typologische-petrographische Analyse der Steinartefakte aus Ružindol-Borová. In: V. Němejcová-Pavúková: Kreisgrabenanlage der Lengyel-Kultur in Ružindol-Borová. Bratislava 1997, 157–169.
137. I. Cheben/L. Illášová/J. Hromada: Povrchový prieskum výskytu rádiolaritov v Bolešove. AVANS 1994, 1996, 98, 99.
138. I. Cheben/L. Illášová/J. Hromada/L. Ožvoldová/J. Pavelčík: Eine Oberflächengrube zur Förderung von Radiolarit in Bolešov. Slov. Arch. 43, 1995, 185–204.
139. I. Cheben/L. Illášová/L. Kaminská/P. Valde-Nowak/P. Roth/M. Soják: Prieskum povodia riek Poprad a Dunajec. AVANS 1997, 1999, 70, 71.
140. I. Cheben/L. Illášová/Z. Miklíková: Schrávky mäkkýšov v archeologických nálezoch neolitu a eneolitu Slovenska. In: M. Metlička (Ed.): Otázky neolitu a eneolitu našich zemí 2000. Plzeň 2001, 233–237.
141. I. Cheben/L. Kaminská: Výskum paleolitického náleziska v Nemšovej. AVANS 1997, 1999, 67, 68.
142. I. Cheben/L. Kaminská: Výskum paleolitického náleziska v Nemšovej. Slov. Arch. 50, 2002, 53–67.
143. I. Cheben/I. Kuzma: 20. pracovné stretnutie „Otázky neolitu a eneolitu našich krajín“. In: I. Cheben/I. Kuzma (Ed.): Otázky neolitu a eneolitu našich krajín 2001. Nitra 2002, 15–20.
144. I. Cheben/I. Kuzma: 23. pracovné stretnutie. In: I. Cheben/I. Kuzma (Ed.): Otázky neolitu a eneolitu našich krajín 2004. Nitra 2005, 7–9.
145. I. Cheben/I. Kuzma: 26. pracovné stretnutie „Otázky neolitu a eneolitu našich krajín“. In: I. Cheben/I. Kuzma (Ed.): Otázky neolitu a eneolitu našich krajín 2007. Nitra 2008, 9–12.
146. I. Cheben/I. Kuzma: Nálezy maďarovskej kultúry z hradného kopca v Nitre. AVANS 1981, 1982, 96, 97.
147. I. Cheben/I. Kuzma/J. Rajtár: Výsledky prieskumu v oblasti výstavby sústavy vodných diel na Dunaji. AVANS 1981, 1982, 98–101.
148. I. Cheben/Z. Miklíková: Zaujímavý kostrový hrob z Trenčína. In: V. Hašek/R. Nekuda/M. Ruttkay (Ed.): Ve službách archeologie 5. Brno 2004, 243–249.
149. I. Cheben/A. Nemergut: Záchraný archeologický výskum v Galante. AVANS 2011, 2016, 116, 117.
150. I. Cheben/M. Ruttkay: Archeologický prieskum trasy plynovodu v úseku Kaloša – Ožďany. AVANS 1997, 1999, 68, 69.
151. I. Cheben/M. Ruttkay: Cífer, časť Pác. In: M. Ruttkay (Ed.): Archeológia a ropa. Bratislava 1995, 16–21.
152. I. Cheben/M. Ruttkay: Čataj I. In: M. Ruttkay (Ed.): Archeológia a ropa. Bratislava 1995, 14.
153. I. Cheben/M. Ruttkay: Neolitická a stredoveká osada v Bajči. AVANS 1990, 1992, 49, 50.
154. I. Cheben/M. Ruttkay: Objekt aus der Völkerwanderungszeit in Cífer-Pác. In: Neue Beiträge zur Erforschung der Spätantike im mittleren Donauraum. Brno 1997, 89–98.
155. I. Cheben/M. Ruttkay: Römische Militärausrüstungsgegenstände aus dem germanischen Grubenhaus in Cífer. Slov. Arch. 58, 2010, 309–336.
156. I. Cheben/M. Ruttkay: Sídliisko železovskej skupiny a osada zo 6.–7. storočia v Bajči. AVANS 1992, 1993, 59, 60.
157. I. Cheben/M. Ruttkay: Šiesta sezóna záchraného výskumu v Bajči-Medzi kanálmi. AVANS 1993, 1995, 66, 67.
158. I. Cheben/M. Ruttkay: Ukončenie výskumu pieskovej duny v Bajči. AVANS 1989, 1991, 41, 42.
159. I. Cheben/M. Ruttkay: Ukončenie výskumu v Bajči. AVANS 1994, 1996, 99, 100.
160. I. Cheben/M. Ruttkay: Výskum v Bajči – rekultivácia a archeológia. Krásy Slov. 1, 1990, 14–17.
161. I. Cheben/M. Ruttkay: Záchrané výskumy v Cíferi-Páci a v Čataji. AVANS 1993, 1995, 67–69.
162. I. Cheben/M. Ruttkay/J. Ruttkayová: Sídliiskové nálezy z Čataja. Sborník Prací Fil. Fak. Brno M 14–15, 2009–2010, 213–219.
163. I. Cheben/M. Ruttkay/J. Ruttkayová: Veľké Zálužie. In: M. Ruttkay (Ed.): Archeológia a ropa. Bratislava 1995, 30.
164. I. Cheben/M. Ruttkay/J. Ruttkayová: Veľký Cetín I. In: M. Ruttkay (Ed.): Archeológia a ropa. Bratislava 1995, 38–42.
165. I. Cheben/M. Ruttkay/J. Ruttkayová: Zahľbené chaty z doby laténskej v Cíferi. In: G. Březinová/V. Varsík (Ed.): Archeológia na prahu histórie. K životnému jubileu Karola Pietu. Nitra 2012, 289–298.
166. I. Cheben/M. Ruttkay/J. Ruttkayová: Záchrané výskumy na trase výstavby ropovodu. AVANS 1991, 1992, 64–68.
167. I. Cheben/M. Ruttkay/J. Ruttkayová: Záchrané výskumy na trase výstavby ropovodu v okrese Nitra. AVANS 1992, 1993, 61, 62.
168. I. Cheben/J. Ruttkayová/M. Ruttkay: Branč, časť Veľká Ves I. In: M. Ruttkay (Ed.): Archeológia a ropa. Bratislava 1995, 31–36.
169. I. Cheben/J. Ruttkayová/M. Ruttkay: Branč, časť Veľká Ves II. In: M. Ruttkay (Ed.): Archeológia a ropa. Bratislava 1995, 37.
170. I. Cheben/J. Ruttkayová/M. Ruttkay: Veľký Cetín II. In: M. Ruttkay (Ed.): Archeológia a ropa. Bratislava 1995, 42–45.
171. I. Cheben/J. Ruttkayová/M. Ruttkay: Veľký Cetín III. In: M. Ruttkay (Ed.): Archeológia a ropa. Bratislava 1995, 46, 47.
172. I. Cheben/J. Ruttkayová/M. Ruttkay: Výskumy na trase ropovodu vo Veľkom Cetíne. Štud. Zvesti AÚ SAV 30, 1994, 177–241.
173. I. Cheben/M. Soják: Medzinárodné stretnutie k otázkam neolitu a eneolitu. In: Otázky neolitu a eneolitu našich krajín 2010. Nitra 2013, 7–11.
174. I. Cheben/M. Soják: Prieskum na stavbe Whirlpool v Poprade-Matejovciach. AVANS 2000, 2001, 95, 96.
175. I. Cheben/M. Soják: Sídliisko kultúry lineárnej v Matejovciach. In: I. Cheben/I. Kuzma (Ed.): Otázky neolitu a eneolitu našich krajín 2007. Nitra 2008, 15–48.

176. I. Cheben/M. Soják: Výsledky archeologického prieskumu severného Spiša. In: Archeologický sborník. K šedesátým narodeninám Vratislava Janáka. Opava 2012, 127–143.
177. I. Cheben/S. Stegmann-Rajtár: 3. Deutscher Archäologenkongress in Heidelberg. Slov. Arch. 47, 1999, 158, 159.
178. I. Cheben/S. Stegmannová-Rajtárová: 3. Deutscher Archäologenkongress in Heidelberg 1999. Inf. SAS 11/1. Nitra 2000, 3, 4.
179. I. Cheben/V. Struhár: Nálezy kamenných kresadiel z Liptova. AVANS 1997, 1999, 70.
180. I. Cheben/J. Tirpák: Georadarový prieskum v Štítniku. In: Ve službách archeologie 1. Brno 2008, 64–69.
181. I. Cheben/M. Vojteček: Archeologický výskum v Žilkovciach. AVANS 2009, 2013, 106, 107.
182. I. Cheben/M. Vojteček: Pohrebisko a sídlisko lužickej kultúry v Dolnom Kubíne. Slov. Arch. 59, 2011, 205–219.
183. I. Cheben/M. Vojteček: Výsledky archeologického výskumu v Dolnom Kubíne. Zbor. Oravského múz. 28, 2013, 23–35.
184. I. Cheben/M. Vojteček: Záchraný výskum v Dolnom Kubíne. AVANS 2008, 2011, 115, 116.
185. I. Cheben/B. Zajacová: Výskum v Novom Meste nad Váhom. AVANS 2009, 2013, 107, 108.
186. L. Illášová/I. Cheben: Kamenná brúsená industria z oblasti Piešťan a charakteristika vo vzťahu k ostatným regiónom Slovenska. Balneol. Sprav. 31, 1993, 76–89.
187. L. Illášová/I. Cheben: Staré banské diela – „odpady“ po pravekom človeku. In: Zborník z medzinárodnej konferencie Odpady 2002. Spišská Nová Ves 2002, 130–137.
188. L. Kaminská/I. Cheben: Výsledky prieskumov na Východoslovenskej nížine. AVANS 1982, 1983, 128–130.
189. Š. Méres/D. Hovorka/I. Cheben: Provenience of polished stone artefacts raw materials from the site Bajč-Medzi kanálmi (Neolithic, Slovakia). Slov. Geol. Magazine 7/4, 2001, 369–379.
190. Š. Méres/K. Dubíková/I. Cheben: Kamenné artefakty zo zelených bridlíc lokality Bajč – zloženie amfibolov. Mineralia Slovaca 36, 2, 2004, 15.
191. Š. Méres/K. Dubíková/I. Cheben/D. Hovorka: Kamenné artefakty zo zelených bridlíc z lokality Bajč: zloženie amfibolov. In: Zborník abstraktov – Petrológia a jej aplikácie: súčasnosť a perspektívy. Bratislava 2003, 28.
192. Š. Méres/D. Hovorka/K. Dubíková/I. Cheben: Rock-forming minerals in contact-metamorphosed greenschists of the polished stone artefacts (Neolithic, Slovakia, site Bajč-Medzi kanálmi). Slov. Geol. Magazine 10/1–2, 2004, 153–162.
193. M. Ruttkay/P. Bednár/I. Cheben/B. Kovár: Archaeological research in the Slovak Republic – positives and negatives. In: P. Florjanowicz (Ed.): When Valletta meets Faro. The reality of European archaeology in the 21st century. Europae Archaeologia Consilium 19.–21. March 2015. Namur 2016, 53–58.
194. M. Ruttkay/M. Bielich/I. Cheben/I. Kuzma: Germánske nálezy z Cífera. AVANS 2001, 2002, 169, 170.
195. M. Ruttkay/I. Cheben: Včasnostredoveká osada a pohrebisko v Bíni. Slov. Arch. 40, 1992, 109–134.
196. M. Ruttkay/I. Cheben/J. Ruttkayová: Výskum stredovekého opevneného sídliska v Branči-Veľkej Vsi. Arch. Hist. 19, 1994, 229–242.
197. J. Tirpák/I. Cheben: Geofyzikálne meranie pri Forgáčovej bašte v Nových Zámkoch. AVANS 2007, 2009, 185–187.

Podľa autorových podkladov zostavila Zuzana Staneková

